



1

Arbetsvillkor och arbetsbelastning

Det akademiska skruvstället - om it-stress och all annan press

- En fyra år gammal rapport från SULF
- Lyfter frågor om stress och ökad arbetsbelastning
- "Den stora arbetsbördan gör att tiden inte räcker till och universitetslärare och forskare löser det hela genom att i praktiken arbeta gratis."
- Rapporten genomfördes alltså innan pandemin!
- <https://s3.eu-west-1.amazonaws.com/sulf.se/app/uploads/2019/06/it-stress-rapport-slutlig-webb.pdf>

2

Arbetsvillkor och arbetsbelastning



”Det akademiska skruvstället” - sammanfattning - delar av rapportens resultat

Åtgärder för att stoppa urholkningen av resurser

- Regeringen måste höja ersättningen för utbildning på grund- och avancerad nivå.
- Produktivetsavdraget måste tas bort.

Åtgärder för minskad arbetsbelastning

- Arbetsgivaren måste se till att tjänstgöringsplanen är realistisk i förhållande till arbetsuppgifterna.

Åtgärder för att lösa teknikproblem och förbättra it-stödet

- Användarna måste engageras vid val och utformning av programvara och utrustning samt få tillräcklig utbildning för att kunna använda verktygen på bästa sätt.
- Det måste finnas en dialog mellan it-stödet och användarna så att användarna får rätt, snabb och effektiv hjälp när problem uppstår.

Åtgärder avseende förväntningar på tillgänglighet

- Arbetsgivaren måste klargöra vilka regler och rutiner som gäller för tillgänglighet och servicenivå.

3

Arbetsvillkor och arbetsbelastning



Nu får det vara nog! Om det gränslösa, obetalda arbetet i akademien

- **En knappt 2 år gammal rapport från SULF**
- **Lyfter frågor om gränslöst och obetalt arbete**
- Påtalar att årsarbetstid är en utmaning då övertid inte uppkommer förrän årsarbetstiden överskrids.
- Påtalar att det finns stora brister i tillämpningen av arbetstidsavtalen där medlemmar ofta åläggs att arbeta mer än den ordinarie arbetstiden.
- Rapporten visar bl a att 3 av 4 lärare (lektorer och adjunkter) har arbetat mer än ordinarie arbetstid och drygt 3 av 4 av de som arbetat utöver ordinarie arbetstid har INTE fått kompensation för det.
- I rapporten påtalas bl a att: "Lärosätena behöver bli bättre på att följa upp hur mycket lärare, forskare och doktorander arbetar för att säkerställa en god arbetsmiljö och undvika ohälsa.
- **Rapporten genomfördes under pandemin!**
- **https://s3.eu-west-1.amazonaws.com/sulf.se/app/uploads/2021/10/Rapport-nufardetvaranog_6okt_webb.pdf**

4

Fackligt agerande i frågor som rör arbetstids- avtal, tjänsteplanering och Retendo



- Möte med arbetsgivaren angående behov av utbildning av chefer i frågor om tjänsteplanering och Retendo relaterat till det lokala arbetstidsavtalet för lärare
- Lokal tvisteförhandling på en institution där endast 2,5 % är till administrativa arbetsuppgifter medan avtalet anger 5 % eller drygt det (85-100 h)
- Tvisteförhandling om brott emot det lokala arbetstidsavtalet för lärare

5

LOKAL TVIST – brott mot lokalt arbetstidsavtal Ur §5 i lokalt arbetstidsavtal för lärare (210316)



- 5§ Samråd med den enskilde läraren

Planering av årsarbetstiden ska ske i samråd med berörd lärare, samt dokumenteras och följas upp. Vid förändring av arbetsuppgifter ska hänsyn tas till lärares önskemål.

6



LOKAL TVIST – brott mot lokalt arbetstidsavtal (forts.) Ur §6 i lokalt arbetstidsavtal för lärare (210316)

- 6§ Beslut om tjänstgöringsplan

Innan arbetsgivaren meddelar beslut om kommande tjänstgöringsplan ska lokal arbetstagarorganisation underrättas. Vid behov av omprioriteringar i tjänstgöringsplanen under året kan berörd prefekt eller motsvarande efter samråd med berörd lärare ändra en fastställd årsplanering.

7



LOKAL TVIST – brott mot lokalt arbetstidsavtal (forts.) Framställan om förhandling i rättstvist

Linnéuniversitetet har brutit mot det lokala kollektivavtalet på tre punkter i avtalet:

- Samråd vid upprättande av tjänsteplanering – upprättande av tjänstgöringsplanen och eventuella ändringar ska ske i samråd med läraren
- Upprättande av tjänstgöringsplaner – ska ske på kalenderårsbasis
- Dokumentation av tjänstgöringsplaner – ska fastslås med referens och arkiveras

8

Diskussion om tjänstgöringsplaner ...



Hur fungerar tjänsteplanering på er institution?

- vilket ansvar tar prefekt?
- hur fungerar samråd om tjänstgöringsplaner?
- hur kommuniceras förändringar i plan?
- hur uppfattas Retendo?
- hur ser tjänsteplaneringen ut idag jämfört med för några år sedan?
- finns obalanser i tjänstgöringsplaner över terminer/året?
- hur ser innehållet i tjänstgöringsplaner ut i relation till kompetens?
- hur hanteras när tid över plan uppstår i tjänstgöringsplaner?
- vilka arbetsuppgifter kan/bör/ska innefattas i administrativ tid?

9

Ur det lokala arbetstidsavtalet



Om man jobbar mer än det står i tjänsteplanen

”Arbete utöver fastställd plan avser alltid faktiskt arbetad tid. Tid utöver fastställd plan ska alltid vara beordrad i förväg.”

När man märker att man inte kan följa planen talar man med sin chef, dvs prefekten, som tar beslut om man ska jobba utöver fastställd plan eller inte. Chefen kan ju bestämma att arbetet inte ska göras eller att någon annan ska göra det.

Arbetstidsavtalet säger att man ska ta hänsyn till förmågan, och arbetsmiljölagen samt OSA §9 säger att arbetet inte får orsaka ohälsa. Lika krav på alla gäller därför bara när det inte leder till ohälsa.

10



Ur det lokala arbetstidsavtalet (forts)

”Om särskilda behov av att utföra vissa inte planerade arbetsuppgifter uppkommer ska i första hand omprioritering av arbetsuppgifter göras.”

Arbete över plan ska redovisas per timme och ersättas med den månadslönen/110.

Tid utöver det som är fastställt i tjänstgöringsplanen ska regleras senast vid kalenderårsskiftet.

11

Ur arbetstidslagen (1982:673)



Regler om dygnsvila

(13 § Arbetstagare skall ha minst elva timmars sammanhängande ledighet under varje period om tjugofyra timmar)

Regler om veckovila

(14 § Arbetstagarna skall ha minst trettiosex timmars sammanhängande ledighet under varje period om sju dagar)

Maximal övertid per fyra veckor/månad, resp. år (om inte dispens begärs)

(8 § När det finns särskilt behov av ökad arbetstid, får övertid tas ut med högst 48 timmar per arbetstagare under en tid av fyra veckor eller 50 timmar under en kalendermånad, dock med högst 200 timmar under ett kalenderår.)

Anteckningar om jourtid, övertid och mertid

(11 § Arbetsgivare ska föra anteckningar om jourtid, övertid och mertid.)

Sammanlagd arbetstid och raster

(10b § Arbetstiden under sju dagar får uppgå till högst 48 timmar i genomsnitt, under fyra månader.)

(15 § Rasterna skall förläggas så att arbetstagarna inte utför arbete mer än fem timmar i följd.)

12



Om arbetstid på Lnu - Medarbetare

Lokalt kollektivavtal om arbetstid för lärare

Lokalt kollektivavtal om OB-tillägg för lärare och postdoktorer

Beslut om planering av lärares årsarbetstid

Mall för tidsregistrering – lärare

<https://lnu.se/medarbetare/anstalld-vid-lnu/arbetstid-semester-och-ledigheter/arbetstid/>

13



Arbetsvillkor och arbetsbelastning – ur lärosätets årsredovisningar

Figur 2. Väsentliga uppgifter (utdrag)

	<u>2022</u>	2021	2020	2019	2018	2017	2016
Totalt antal helårsstudenter	15 640	16 180	16 383	14 330	13 550	14 124	14 016
Totalt antal årsarbetskrafter	1 811	1 906	1 835	1 809	1 803	1 786	1 737
Totalt antal lärare (årsarb.)	910	977	940	921	943	944	927
Antal studenter/lärare	17,2	16,6	17,4	15,6	14,4	15,0	15,2

Förändringar enligt ovan har skett inom rådande lokala arbetstidsavtal och tjänstgöringsplaner.

14



Arbetsvillkor och arbetsbelastning – lagstiftad respektive faktisk arbetstid...

- 1920 – 8 timmars arbetsdag och 48 timmars arbetsvecka
- 1970 – 8 timmars arbetsdag och 40 timmars arbetsvecka
- 2020 – XX timmars arbetsdag och YY timmars arbetsvecka

15



Artiklar och rapporter om arbetstid och arbetsbelastning

Kalm, Om akademiskt hushållsarbete ...

<http://du.diva-portal.org/smash/get/diva2:1302038/FULLTEXT01.pdf>

Linnéuniversitetet, Internrevision av arbetsmiljö för lärare (2022-10-13)

Linnéuniversitetet, Rapport om lärares administrativa uppgifter (2019-01-18)

SULF, Det akademiska skruvstället – om IT-stress och alla annan press

<https://sulf.se/app/uploads/2019/06/it-stress-rapport-slutlig-webb.pdf>

SULF, Nu får det vara nog! Om det gränslösa, obetalda arbetet i akademien

https://s3.eu-west-1.amazonaws.com/sulf.se/app/uploads/2021/10/Rapport-nufardetvaranog_6okt_webb.pdf

16